

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет педагогіки і психології
Кафедра педагогіки та методики початкового навчання**

**ПРОГРАМА
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ «МАГІСТР»**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Форма навчання: денна/заочна/дистанційна

Київ, 2021

Програма підсумкової атестації здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр»/ Укладачі:

доктор педагогічних наук, професор Матвієнко О.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент Севастюк М.С.,
кандидат педагогічних наук, доцент Коханко О.Г.;
кандидат педагогічних наук, доцент Чайченко В.Ф.,
кандидат філологічних наук, доцент Волошина В.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент Анініна Н.Л.,
кандидат педагогічних наук, доцент Бернадська О.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент Янковська І.М.,
кандидат психологічних наук, доцент Євченко І.М.

За загальною редакцією:

- декана Факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, професора **Олефіренка Т.О.**;
- завідувачки кафедрою педагогіки та методики початкового навчання, доктора педагогічних наук, професора **Матвієнко О.В.**

Технічний редактор: кандидат педагогічних наук, професор **Васютіна Т.М.**

Рецензенти:

Мартиненко С.М., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Київського міжнародного університету.

Митник О.Я., доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
РОЗДІЛ 1. Зміст підсумкової атестації здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» спеціальності 013 «Початкова освіта»	
Педагогіка та психологія вищої школи.....	8
Теорія та методика навчання педагогіки	11
Технології вивчення освітніх галузей в початковій школі	14
РОЗДІЛ 2. Зміст підсумкової атестації здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» спеціальності 013 «Початкова освіта» зі спеціалізацій	
Практична психологія.....	20
Дошкільна освіта	26
Іноземна мова.....	30
РОЗДІЛ 3. Критерії оцінювання	
Комплексний кваліфікаційний іспит.....	33
Захист магістерської роботи.....	35
РОЗДІЛ 4. Перелік питань до комплексного кваліфікаційного іспиту	
I блок-модуль «Педагогіка і психологія вищої школи»	
Педагогіка вищої школи.....	36
Психологія вищої школи.....	36
II блок-модуль «Методики викладання педагогіки у ЗВО»	
Методика викладання дидактики у ЗВО.....	37
Методика викладання теорії виховання у ЗВО	38
III блок-модуль «Технології навчання предметів початкової школи»	
Технології навчання освітньої галузі «Мовно-літературна» в початковій школі.....	39
Технології навчання освітньої галузі «Математична» в початковій школі	40
Технології навчання освітніх галузей «Природнича», «Громадянська та історична» в початковій школі.....	42
IV блок-модуль «Перелік питань для підсумкової атестації здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» за спеціалізаціями	
Практична психологія.....	43
Дошкільна освіта	44
Іноземна мова	46
Теоретичний курс англійської мови.....	46
Методика навчання англійської мови.....	47

Пояснювальна записка

Побудова національної системи освіти в Україні в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» та впровадження Державного стандарту початкової освіти передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх учителів як конкурентоздатних, компетентних та всебічно освічених фахівців. Він спрямований на подолання кризи в освіті, що виявляється, передусім, у невідповідності знань студентів запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, у знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності. Основним критерієм роботи закладу вищої освіти є рівень підготовленості випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, сформованість професійних компетентностей.

Програма підсумкової атестації здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» розроблена відповідно до вимог підготовки фахівців, викладених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту. Її зміст орієнтує студентів не тільки на творче відтворення засвоєних педагогічних знань, а й на демонстрацію фахових умінь відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Дана програма має на меті, поряд із оволодінням знаннями про технологічні засоби організації освітнього процесу у початковій школі, формування здатності до викладацької діяльності у ЗВО та подальшої наукової діяльності у галузі педагогіки початкової освіти.

Професійна підготовка магістрів освітньо-професійної програми зі спеціальності «Початкова освіта» передбачає опанування тем таких навчальних дисциплін як: «Актуальні проблеми педагогіки», «Корекційна педагогіка», «Методологія наукового дослідження (загальна та галузева)», «Освітня політика», «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи», «Сучасні педагогічні технології в початковій школі», «Технології вивчення освітніх галузей в початковій школі», «Актуальні проблеми сучасної початкової школи», «Освітній менеджмент», «Порівняльна педагогіка», «Проектування і моделювання дидактичних засобів педагогіки», «Теоретичні основи викладання методик початкової освіти», «Теорія та методика навчання педагогіки», «Філософія освіти», «Технології навчання студентів у закладах вищої освіти», «Технології формування фахової компетенції майбутніх вчителів початкової школи», «Управління навчально-виховним процесом у початковій школі». Змістове наповнення всіх навчальних дисциплін включено до програми комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 013 «Початкова освіта». Екзамен визначає рівень теоретичних знань студента магістратури та вміння практично їх застосовувати. Питання в програмі іспиту мають міжпредметний характер, який повинні виявити студенти у своїх відповідях.

Програма підсумкової атестації здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» має на меті перевірити рівень фахової компетентності магістра початкової освіти, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця ОС «Магістр». У цьому зв'язку,

відповіді студентів магістратури повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно орієнтованими, мають базуватися на педагогічному, психологічному та методичному матеріалі. Студенти мають продемонструвати знання сучасних педагогічних технологій для закладів вищої та загальної освіти, їх методологію та значення для втілення сучасних освітніх програм. Програма передбачає, що студенти магістратури мають знати основи загальних психологічних принципів управління закладом освіти та практично їх використовувати в професійній діяльності.

Основна мета підсумкової атестації полягає у визначенні відповідності професійної підготовки випускників спеціальності 013 «Початкова освіта» вимогам освітньо-професійної програми, рівня їх готовності до самостійної педагогічної діяльності та якості засвоєння програм з вищезазначених курсів.

Підсумкова атестація враховує особливості професіограми вчителя початкових класів як фахівця, у якого сформовані наступні професійні якості: висока моральність, духовна культура, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей.

Викладач початкової освіти повинен бути готовим до виконання основних професійних функцій: комунікативної, організаторської, діагностичної, прогностичної, виховної; до високопрофесійного виконання своєї праці на користь суспільству.

Випускники магістратури мають бути готові до:

- роботи викладача педагогіки закладу вищої освіти;
- проведення власної наукової роботи та до керівництва науково-дослідною роботою студентів, зокрема до написання ними курсових робіт;
- організаційно-управлінської діяльності в закладах загальної середньої освіти;

- навчання студентів відповідно потреб демократичного суспільства.

Під час складання іспиту випускники магістратури повинні знати:

- основні питання розвитку вищої школи в Україні та за кордоном;
- сучасні методологічні підходи в педагогіці вищої школи, дидактичні проблеми організації цілісного виховного процесу у вищій школі;
- особливості викладання у вищій школі, особливості методичної та наукової діяльності викладача;
- педагогіку як науку та навчальну дисципліну у професійній підготовці вчителя;
- місце та роль педагогічних знань у професійному становленні вчителя;
- методологічні засади та принципи відбору змісту і структури педагогіки як навчальної дисципліни;
- особливості форм, методів і прийомів викладання та вивчення педагогіки у професійному становленні вчителя;
- перелік та коротку характеристику навчальних технологій, доцільних для реалізації змісту освітніх галузей в початковій школі;
- особливості та технологічні процедури авторських технологій навчання, розроблених в рамках сучасних педагогічних систем;
- методику підготовки та організації освітнього процесу у закладі вищої

та загальної освіти;

- особливості сучасних інноваційних технологій та методик їх втілення в освітній процес;
- організацію наукової, методичної та навчальної діяльності викладача вищої школи та вчителя закладу загальної середньої освіти.
- характеристику процесу розвитку: його передумови, умови виникнення на кожному етапі певних досягнень і негативних проявів особистості;
- описовий матеріал, що стосується вікових особливостей дітей.

Випускники магістратури повинні уміти:

- аналізувати методи і форми навчання у закладах вищої освіти, обґрунтовувати їхній вибір в конкретних ситуаціях;
- планувати і організовувати науково-дослідну роботу студентів;
- володіти методикою психолого-педагогічної діагностики професійної готовності випускника вищої школи для роботи за фахом;
- планувати вивчення курсів педагогіки, психології, методик навчання дисциплін початкової школи за відповідною типовою програмою для ЗВО;
- викладати різні теми певної дисципліни за допомогою адекватних форм і методів роботи;
- використовувати описовий матеріал, що стосується вікових особливостей дітей, настільки, наскільки він потрібен для розуміння процесу їх розвитку;
- виявляти провідну роль навчання і виховання в психічному розвитку дитини й аналізу того принципового значення, яке мають у цьому розвитку різні види діяльності;
- розробляти лекційні, семінарські та практичні курси;
- володіти методикою формування у студентів психолого-педагогічних понять вікової періодизації дітей;
- здійснювати контроль знань, набутих студентами та забезпечувати належний методичний рівень організації самостійної роботи студентів;
- розробляти зміст освіти, визначати методи, прийоми та форми організації роботи, що найбільш придатні для ефективного навчання та інтелектуального розвитку студентів, зорієнтованих на педагогічну діяльність;
- проводити дослідження, де суб'єктом експериментальної роботи були б і молодші школярі, і студенти ЗВО;
- визначати зміст навчальної дисципліни через з'ясування кола наукових понять, законів, теорій, фактів, що становлять основи даної науки та враховуючи принципи її побудови: науковості, системності, дотримання пріоритету загальнолюдських цінностей;
- конкретизувати зміст навчальної дисципліни з педагогіки у вигляді альтернативних програм та підручників відповідно до рівня базової підготовки студентів та мети їх професійного становлення;
- визначати систему знань, умінь та навичок, які передбачається сформувати у студентів під час вивчення циклу навчальних дисциплін з педагогіки та організовувати роботу з їх засвоєння та оволодіння під час різних педагогічних практик та навчальних занять;

- відбирати методи, засоби, форми організації навчальної діяльності студентів під час педагогічної практики та навчальних занять з педагогіки;
- технологічно забезпечувати процес навчання педагогіки на засадах сучасних технологій та інноваційних підходів: особистісно-орієнтованою, диференційованого та індивідуального, інтегрованого навчання, використовуючи модульно-рейтингові технології;
- співвідносити раціональне та емоційне, конкретне та абстрактне, образне та логічне, індукцію та дедукцію під час навчання педагогіки залежно від характеру навчального матеріалу, рівня пізнавальних можливостей студентів та ступеня їх підготовки.
- активізувати і стимулювати пізнавальну діяльність студентів за допомогою дидактичної системи вправ і задач з метою розвитку їх професійної компетентності, педагогічного мислення і світогляду.
- застосовувати технологічні процедури з метою ефективного засвоєння учнями предметного змісту;
- аналізувати авторські курси та програми, підручники та методичні розробки з метою визначення особливостей технологічних підходів при формуванні у молодших школярів ключових та предметних компетенцій і наскрізних умінь;
- організовувати самостійну та наукову роботу студентів.

РОЗДІЛ 1.
ЗМІСТ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ «МАГІСТР»
спеціальності 013 «Початкова освіта»

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Предмет, основні категорії педагогіки вищої школи. Педагогіка вищої школи як наука. Предмет педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі.

Вища школа як педагогічна система. Структура системи вищої освіти. Мета і зміст вищої освіти. Стандарти вищої школи. Освітньо-виховний процес у закладі вищої освіти. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти. Навчальна діяльність. Наукова діяльність. Методична діяльність. Організаційно-виховна діяльність.

Основні напрями виховання студентів у процесі навчання і позанавчальній діяльності. Моральне виховання. Трудове виховання. Економічне виховання. Правове виховання. Екологічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Антинаркогенне виховання. Роль і функції куратора академічної студентської групи. Зміст діяльності куратора. Аналітична функція. Організаторська функція. Функція соціалізації.

Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики. Науково-теоретична функція дидактики. Конструктивно-технологічна функція дидактики. Методологічні підходи сучасної дидактики. Завдання дидактики вищої школи. Сутність і структура процесу навчання. Викладання. Учіння. Освітня функція. Виховна функція. Розвивальна функція. Професійна функція.

Закономірності і принципи процесу навчання у закладі вищої освіти. Об'єктивні закономірності. Суб'єктивні закономірності. Загальнодидактичні та специфічні принципи процесу навчання у закладі вищої освіти.

Методи та форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти. Метод навчання. Метод учіння. Класифікація методів: за джерелами передавання і характером сприймання інформації; за основними дидактичними завданнями; за характером пізнавальної діяльності, за бінарною класифікацією; класифікація Ю. Бабанського. Форми організації навчання у ЗВО (лекції, практичні, семінари, лабораторні)

Сутність понять «контроль», «облік», та «оцінка» знань, умінь, та навичок студентів. Функції контролю: освітня, діагностична, стимулююча, розвивальна, управлінська, виховна, оцінювальна, самооцінювальна. Вимоги до контролю за навчальною діяльністю студента. Види контролю. Методи контролю. Форми контролю.

Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її структура і функції. Характерні ознаки навчально-професійної діяльності. Основні напрями професіоналізації. Структура навчально-професійної діяльності (теоретична складова, практична складова). Фахова компетентність.

Організація самостійної роботи студентів. Види самостійної роботи студента. Структура самостійної роботи студента. Компоненти самостійної

роботи студента: орієнтаційно-мотиваційний, інструктивно-настановчий, процесуальний, корекційний, контрольо-оцінювальний. Організування самостійної роботи.

Сутність поняття «педагогічні технології» у закладі вищої освіти. Класифікація технологій навчання. Методика і технологія навчання. Традиційне та інноваційне навчання.

Форми організації навчання у ЗВО. Лекція як провідна форма організації навчально-виховного процесу закладу вищої освіти. Функції лекції. Види лекцій. Класифікація лекцій. Підготовка до лекції. Методика проведення (читання) лекції. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. Особливості технології і техніки організації та проведення практичних і лабораторних занять.

Нормативно-правова база організації навчального процесу. Закони України про вищу освіту. Ступеневість вищої освіти. Державні стандарти вищої освіти. Зміст вищої освіти. Освітньо-професійна програма. Навчальний план. Навчальна програма.

Практична підготовка студентів закладу вищої освіти. Навчальна практика. Навчально-виробнича практика. Виробнича практика. Структура практичної підготовки. Компетентності (загально-професійні, комунікаційні, управлінські, безпеки життєдіяльності, нормативно-правові, фахові тощо)

Система науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти. Навчально-наукова дослідна робота. Предметний науковий гурток. Проблемні студентські лабораторії. Наукові студентські конференції. Оформлення результатів дослідження.

Психологічна характеристика студентства як особливого періоду життя людини. Психологічна характеристика студентства. Суперечності та кризи студентського віку. Типологічні особливості сучасних студентів.

Адаптація студента першокурсника до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Особливості адаптації студентів до навчання у вищій школі, форми та види адаптації. Завдання викладача в адаптаційний період. Роль самовиховання в професійному зростанні студента. Мотивація учіння студентів, її види та шляхи розвитку.

Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі та учіння студентів. Психологічний аналіз функцій педагогічного управління. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Особливості учбової діяльності студента. Мотивація учіння студентів, її види та шляхи розвитку. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. Функції педагогічного контролю та оцінки. Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.

Розвиток творчого мислення студентів у процесі навчання. Розвиток творчого потенціалу студентів як майбутніх фахівців.

Етапи розвитку студентської академічної групи та їх психологічна характеристика. Ознаки студентського колективу. Особливості студентської групи. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу. Етапи розвитку студентської академічної групи та їх психологічна

характеристика. Ознаки студентського колективу. Міжособистісні стосунки в студентській групі. Психологічні особливості студентського самоврядування.

Психологічна характеристика особистості викладача. Психологічні особливості адаптації та професійної готовності викладачів до діяльності. Професіоналізм та педагогічна майстерність викладача. Психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування та його стилі в умовах вищого навчального закладу. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Авторитет викладача вищої школи, його складові та умови забезпечення.

Основна література:

1. Андрієвський Б.М. Основи наукових досліджень: Метод. посіб. Херсон: Вид. ХДУ. 2005. 36с.
2. Верхола Л.П. Критерії і норми якісної оцінки знань, умінь і навичок студентів. *Проблеми освіти*. К. 1995. Вип. 1.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури. 2003. 316 с.
4. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. Кременчук. 2006. 272с.
5. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки Київ: НПУ, 2006. 206с.
6. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи . Київ: НПУ, 2003. 206с.
7. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельнюк, А.В. Семенова. Київ: Знання, 2007. 312с.
8. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. Київ: Каравела, 2011. 360с.
9. Руснак І.С. Педагогіка і психологія вищої школи: навч.-метод. посіб. / І.С. Руснак, М.Г. Іванчук. Чернівці: Букрек, 2009. 176с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2006. 352с.
11. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій. Київ: КСУ, 2004. 176 с.

Додаткова література:

1. Алексеева О.В. Формування громадянської позиції сучасної молоді. *Педагогіка і психологія: Вісник АПН України*. 2006. №2. С.31-35.
2. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти. *Педагогіка і психологія: Вісник АПН України*. 2005. №3. С.5-27.
3. Драгомирова І. Концептуальні аспекти формування сучасного спеціаліста. *Вища школа*. 2002. №2-3. С.49-52.
4. Корнеєва Л. Якість освітніх послуг з позицій міжнародних стандартів. *Освіта і управління*. 2006. Т.9. №1. С.87.
5. Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: Монографія. Київ: Знання України, 2003. 450с.

6. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ: Вища школа, 2005. 240с.

7. Хоружа Л.Л. Етична компетентність учителя як основа реалізації гуманістичної парадигми освіти. *Шлях освіти*. №3. С.27-33.

8. Шубін О. Сучасний ВНЗ: відповідність вимогам постіндустріального суспільства. *Вища школа*. 2007. №1. С.3-10.

Інтернет-ресурси:

Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2235>

«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІКИ»

Предмет вивчення теорії та методики навчання педагогіки. Методологія педагогічного дослідження. Провідні завдання теорії та методики викладання педагогіки у ЗВО. Основні принципи методики викладання педагогіки у ЗВО.

Функції професійної діяльності викладача педагогічних дисциплін. Зміст діяльності, обов'язки та функції викладача педагогічних дисциплін.

Особливості реалізації кредитно-модульної системи у процесі підготовки майбутніх учителів із педагогічних дисциплін.

Розвиток педагогіки як науки і навчальної дисципліни, її основні етапи. Порівняльний аналіз розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни. Особливості побудови змісту курсу «Педагогіка» у сучасних педагогічних ЗВО. Структура курсу, послідовність вивчення педагогічних дисциплін.

Призначення основних документів, що регулюють зміст освіти професійної підготовки майбутнього вчителя за спеціальністю «Початкова освіта». Професійний стандарт вчителя початкової школи. Освітня програма. Навчальний план. Типові навчальні та робочі програми з педагогіки.

Сучасні реформи в галузі вищої освіти та, зокрема, при підготовці майбутнього вчителя початкової школи. Поняття «компетентності», їх види. Документи, що визначають компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Завдання та функції вивчення історії педагогіки майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення історії педагогіки як навчальної дисципліни.

Особливості вивчення студентами основних тем з історії зарубіжної та української педагогіки. Стану освіти та виховання дітей у первісному суспільстві та в епоху Стародавнього світу. Шкільництво, освіта та виховання в епохи Середньовіччя та Відродження. Стану освіти, виховання та шкільництва у 16-18 ст. та 19-20 ст.

Завдання та функції вивчення дидактики майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення дидактики як навчальної дисципліни. Мета та призначення вступної лекції з дидактики, її план та основні категорії й поняття.

Технологічні засади засвоєння дидактичних категорій. Дидактична категорія «Процес навчання», її вивчення майбутніми вчителями. Особливості вивчення студентами дидактичних категорій: «Зміст освіти»; «Методи

навчання»; «Форми організації навчання»; «Контроль та оцінювання»; «Закономірності та принципи навчання». Призначення практичних та лабораторних робіт з дидактики в системі професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

Завдання та функції вивчення теорії та методики виховання майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення теорії та методики виховання як навчальної дисципліни. Мета та призначення вступної лекції з теорії та методики виховання, її план та основні категорії й поняття.

Методичні особливості вивчення майбутніми вчителями теми «Зміст виховання». Особливості вивчення основних напрямки виховання молодших школярів: розумове, моральне, естетичне, трудове, фізичне та національно-патріотичне.

Особливості вивчення майбутніми вчителями тем з теорії виховання: «Методи виховання»; «Особистість і колектив»; «Позакласна та позашкільна виховна робота»; «Сімейне виховання. Взаємодія школи та сім'ї».

Процес навчання педагогіки у ЗВО. Основні форми організації вивчення педагогіки у ЗВО. Інноваційні підходи у навчанні педагогіки. Призначення різних видів лекцій з педагогіки в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Призначення практично-семінарських занять з педагогіки в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Доцільність та завдання організації самостійної діяльності студентів в ході вивчення педагогіки.

Сутність та призначення науково-дослідної роботи студентів в системі вивчення педагогічних дисциплін у ЗВО.

Основна література:

1. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. Київ, 1996. 223с.
2. Бондар В.І., Коханко О.Г. Дидактика: теорія і технологія її вивчення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності «Початкова освіта»/ Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. 145 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр Академія, 2001. 576 с.
4. Гриценко І.В., Денисенко В.В. Методика викладання педагогіки у ВНЗ. Херсон: ХНТУ, 2017. 126с.
5. Гриценко І.В., Денисенко В.В. Методика викладання педагогіки у ВНЗ. Херсон: ХНТУ, 2017. 126с.
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Навч. посіб. Київ, 2014. 352 с.
7. Дубасенюк О.А. Методика викладання педагогіки: навчальний посібник. / О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 492 с.
8. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки: навчальний посібник /За ред. Левківського М. Харків: ОВС, 2002. 240 с.

9. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посібник /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2-ге вид., випр. та доп. Харків: «ОВС», 2002. 400с.
- 10.Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. К. 2006.
- 11.Матвієнко О.В. Виховання школярів: Педагогічні задачі та завдання : навчальний посібник. Київ: ПЦ Фоліант, 2005. 200 с.
- 12.Матвієнко О.В. Організація педагогічної практики з виховної роботи у початковій школі: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2003. 124 с.
- 13.Матвієнко О.В. Метод конкретних педагогічних ситуацій: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних факультетів вищих навчальних закладів / М-во освіти і науки України; О. В. Матвієнко ; за ред. В. І. Бондаря. Київ: Українські пропілеї, 2001. 300 с.
- 14.Матвієнко О.В. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної взаємодії: монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 384 с.
- 15.Матвієнко О.В. Практикум з курсу "Теорія виховання" : навчальний посібник . Київ: Стилос, 2001. 256 с.
- 16.Матвієнко О.В. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності. Івано-Франківськ: НАІР, 2015. 275 с.
- 17.Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. Київ, 2001. 608 с.
- 18.Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навч. посібник. К. Знання. 2008. 415 с.
- 19.Педагогіка багатоманітності : навчально-методичний посібник / О.В.Матвієнко, Т.О.Олефіренко, Т.Б.Тутова. Ніжин: Видавець ПП Лисенко, 2020. 175 с.
- 20.Педагогіка вищої школи : [експериментальний підручник для студентів вищих навчальних закладів] /М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Ін-т вищої освіти ; В. П. Андрущенко, І.Д.Бех, І.С.Волощук, Н. В. Гузій, ... О.В.Матвієнко [та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя, В. П. Андрущенка, В. І. Лугового. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.
- 21.Педагогіка: Навчальний посібник / В.М.Галузьяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. - 2-е вид., випр. і доп. Вінниця. «Книга – Вега». 2003. 416с.
- 22.Педагогіка: Хрестоматія / укл. А.І. Кузьмінський, В.Л. Омельченко. Київ: 2003.
- 23.Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А. Дубасенюк. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 482 с.
- 24.Розвиток народної школи і педагогічної думки на Україні / за ред. М.Д. Ярмаченка. Київ, 1991.
- 25.Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Київ, 1999. 368 с.
- 26.Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.метод. посіб. /Пометун О., Пироженко Л. Київ: ВСК, 2014. 192 с.
- 27.Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.

Додаткова література:

1. Бондарчук Е.И. Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. 2-е изд., перераб. и доп. Київ: МАУП, 2001. 168 с.: ил

1. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька/ М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 314 с.
2. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт. 2006. 495 с.
3. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів. Ред. Л. О. Біда. К. Вища школа. 2005. 238 с.
4. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи. Навч. посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. К. ВСК. 2011. 524с
5. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ: Академвидав, 2003. 528 с.

Internet-ресурси:

1. Educational Era - cneliz jykfy-jcdinb URL: https://ww/ed-era/com.edu.com/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=51Itemid=306&limit=10&limitstart=10.
2. Всеукраїнський портал «Початкове навчання». URL: <http://nachalka.com.ua>.
3. Всеукраїнський портал «Початкове навчання». URL: <http://www.nachalka.com.ua>.
3. Концепція «Нова українська школа». URL. <http://www.mon.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: URL: <http://www.mon.gov.ua>.; <http://www.mon.gov.ua/gr/pr/matemat.doc>.
6. Сайт «Освітнянська мережа України». URL: <http://www.ednu.kiev.ua>.
7. Уваров А.Ю. Ключевые компоненты распространения новых педагогических практик. *Вопросы информатизации образования*. Вып. 11. URL: http://npstoik.ru/vio/inside.php?ind=articles&article_key=272.
8. Web-мультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки». URL: <http://webhp.ksu.ks.ua/joomla/index.php>

«ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Співвідношення понять «технологія», «методика» і «техніка». Сутність педагогічного поняття «методика». Сутність педагогічного поняття «технологія». Сутність поняття «педагогічна техніка».

Головні ознаки сучасних педагогічних технологій у контексті вивчення освітніх галузей початкової школи. Концептуальність. Алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керованість. Координованість і поетапність дій, спрямованих на досягнення запланованого результату. Однозначність виконання передбачених процедур і операцій.

Основні класифікації педагогічних технологій та критерії їх відбору для навчання молодших школярів. Вітчизняні та зарубіжні системні педагогічні технології. Модульно-локальні педагогічні технології.

Класифікація педагогічних технологій на основі модернізації та модифікації традиційної системи навчання. Педагогічні технології на основі гуманізації та демократизації педагогічних стосунків. Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів. Педагогічні технології на основі ефективності організації та управління процесом навчання. Педагогічні технології на основі методичного удосконалення та дидактичного реконструювання навчального матеріалу. Природовідповідні технології. Розвивальні технології

Структурні компоненти та показники технологічної готовності вчителя початкової школи. Ціннісно-мотиваційний. Когнітивний. Операційно-діяльнісний. Оцінно-рефлексивний.

Структурні компоненти педагогічної технології. Концептуальна основа педагогічної технології. Змістова частина. Процесуальна частина. Технологічні схеми і технологічні карти.

Особливості організації процесу навчання на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації концепції нової української школи. Сутність педагогіки партнерства. Основні риси педагогіки партнерства. Головні аспекти педагогіки партнерства. Принципи педагогіки партнерства.

Засади реалізації у Державному стандарті початкової освіти компетентнісного підходу. Сутність компетентнісного підходу. Засади реалізації компетентнісного підходу в програмах освітніх галузей початкової освіти.

Технологія інтегрованого навчання та шляхи її реалізації у оновлених освітніх галузях початкової освіти. Мета та завдання інтеграції в освіті. Основні види інтеграції. Тематичний та діяльнісний підходи до інтегрованого навчання в початковій школі.

Сучасні навчальні технології формування у молодших школярів контрольньо-оцінювальної компетентності. Організація формувального оцінювання. Контрольно-оцінювальні компетентності молодших школярів.

Особливості впровадження технології розвивального навчання в окремій галузі початкової освіти. Концептуальні засади педагогічної технології Д.Ельконіна-В.Давидова. Особливості структури цілеспрямованої навчальної діяльності. Навчальні дії учнів у структурі навчальної діяльності.

Технології вільного навчання та виховання в окремій галузі початкової освіти. Концептуальні засади педагогічної технології «Будинок вільної дитини». Особливості змісту педагогічної технології. Особливості використання дидактичного матеріалу. Метод самовиховання дитини в організованій обстановці.

Технологія інтерактивного навчання як засіб формування ключових компетентностей в учнів початкової школи. Сутнісні ознаки інтеракції. Методи та прийоми інтерактивного навчання в початковій школі. Ключові компетентності учнів початкової школи.

Способи диференціювання навчальних завдань на різних етапах уроку в початковій школі. Концептуальні засади технології диференційованого навчання. Основні положення диференціації. Способи диференціювання навчальних завдань С. Логачевської на різних етапах уроку.

Особливості впровадження інформаційних технологій навчання та доцільність їх використання у початковій школі. Класифікація інформаційних технологій. Інформаційні комп'ютерні технології. Мультимедіа, мультимедійний урок. Особливості дистанційного навчання. Програмні педагогічні засоби навчання.

Можливості використання проектних технологій у різних галузях початкової освіти. Міжпредметний характер проектної діяльності. Основні ідеї навчального проектування. Типологія проектів в початковій школі. Послідовність роботи над проектом.

Засоби впровадження інтерактивних технологій в окремій галузі початкової освіти. Засоби мотивації пізнавальної активності учнів. Способи навчальної взаємодії вчителя і учнів на уроках. Організація навчального діалогу-полілогу, формування вміння запитувати, виконання учнями на уроці ролі вчителя, участь в оцінюванні уроку тощо.

Сучасні навчальні технології формування у молодших школярів здоров'язберезувальної компетентності. Здоров'язберігаючі технології, що створюють безпечні умови для перебування в школі. Оздоровчі технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів. Технології навчання здоров'ю, спрямовані на формування життєвих навичок. Технології виховання культури здоров'я, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я.

Особливості програми розвитку дітей «Росток» та технологічного супроводу її впровадження у початковій школі. Концептуальні положення програми розвитку дітей «Росток». Дидактичні принципи та психолого-педагогічні засади програми. Сутність діяльнісного методу навчання.

Особливості засвоєння змісту освітніх галузей початкової школи засобами ігрових технологій. Технологічні підходи до організації ігрової діяльності в умовах засвоєння змісту освітніх галузей. Класифікація дидактичних ігор для дітей молодшого шкільного віку. Технологія педагогічного керівництва ігровою діяльністю.

Особливості впровадження здоров'язберігаючих технологій в освітніх галузях нової української школи. Умови здоров'язберігаючої організації навчально-виховного процесу. Психотерапевтичні заходи. Приклади оздоровчих заходів на уроках.

Технологічні особливості читання та письма для розвитку критичного мислення (ЧПКМ) молодших школярів. Сутність технології ЧПКМ. Мета технології ЧПКМ. Характерні ознаки технології ЧПКМ. Етапи навчання технології ЧПКМ. Методики роботи в технології ЧПКМ.

Технологічні особливості організації педагогічного процесу в системних зарубіжних технологіях навчання. Педагогічна технологія „Школа для життя через життя” Ж.-О.Декролі. Педагогічна технологія „Школа успіху і радості” С.Френе. Організація педагогічного процесу вальдорфських шкіл. Технологія Марії Монтесорі, „Будинок вільної дитини”.

Технологічний інструментарій програми «Інтелект України». Концепція розвитку науково-педагогічного проєкту "Інтелект України". Програма розвитку науково-педагогічного проєкту "Інтелект України". Особливості навчання.

Порівняльний аналіз дидактичних принципів технології розвивального навчання та традиційної системи навчання. Цільові орієнтації технології розвивального навчання Л.Занкова. Засади дидактичної концепції Л.Занкова. Основні дидактичні принципи розвивального навчання.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Беремо участь у демократії: плани уроків з ОДГ/ОПЛ для старших класів середньої школи / Р. Голлоб, П. Крапф, В. Вайдінгер. Пер. з англ. та адапт. Л. І. Паращенко, Ю. О. Молчанової; заг. ред. укр. версії: Н. Г. Протасова. Київ: Основа, 2016. Т. 4. 294 с.
2. Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів. Вип.11 (119). / упорядник О.П.Третяк. Садкіна В. І. Харків: Вид.груп «Основа», 2013. 93с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. - 2-ге вид., доповн. Київ: Академвидав, 2012. 352 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
5. Інноваційні технології в початковій школі / Упоряд. О.Кондратюк. Київ: Шк. Світ, 2008. 112с.
6. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / І.І. Дівака. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 180 с.
7. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. /Авт.-уклад. О.Пометун, Л.Пироженко. Київ: АПН, 2002. 136 с.
8. Інтерактивні технології при вивченні української мови / Р. Орищин, Л. Залюбовська. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 80с.
9. Коваль Л. В., Ніконенко Т.В. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Математика» в початковій школі. *Сучасні технології навчання в початковій школі: питання та відповіді* / За ред. д. п. н., проф. Л. В. Коваль, д. п. н., проф. А. М. Крамаренко. Бердянськ. Видавець Ткачук О. В. 2016. С. 27-47.
10. Людина і світ з методикою навчання: теорія і практика. [навчально-методичний посібник]. / Н.М.Борисенко. Херсон: Айлант, 2016. 186 с.
11. Маценко Н.М., Свір Н.В. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ».1 клас. Харків: Вид. група «Основа», 2018.
12. Метод проєктів у початковій школі / Упоряд. О. Кондратюк. Київ: Шк. Світ, 2007. 128 с.
13. Михайлова Э. А. Кейс и кейс-метод. Москва: Центр Марк. исслед. и менеджд., 1999. 206 с.
14. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібик Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

15. Онопрієнко О.В. Управління проектною діяльністю молодших школярів. Навчання і виховання учнів 4 класу: Методичний посібник для вчителів / Упор. О.Я. Савченко. Київ: Видавництво «Початкова школа», 2005. С. 53-64.
16. Освітні технології: Навч.-метод. посібн. / За ред. О.М.Пехоти. Київ: А.С.К. 2002. 255 с.
17. Педагогічні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі: навчально-методичний посібник / за наук. ред. Чабановської М.І. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2015. 188 с.
18. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ: 2002. 135 с.
19. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2003. 192с.
20. Садкіна В. І. Цікава педагогічна ідея. Як зробити урок цікавим. Харків: Вид. група «Основа», 2008. 88 с.
21. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. Г.К. Селевко. Москва: Народное образование, 1998. 256 с.
22. Терно С.О. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти Запоріжжя: Просвіта, 2009. 268с.
23. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2011. 224с.
24. Эрдниев П.М. Эрдниев Б.П. Укрупнение дидактических единиц в обучении математике: [книга для учителя]. Москва: Просвещение, 1986. 255 с.
25. Як підготувати та провести ефективний тренінг: практичний порадник / С.В. Івашнюва. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 80 с.
26. Ярош Г.С., Седова Н.М. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 240с.

Додаткова література

1. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2000. 160с.
2. Ванжа С.М. Вивчаємо вірші за допомогою мнемотехніки. Старший вік. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 64с.
3. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / упоряди. Стребна О. В., Соценко А, О. 8-е вид. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 174 с.
4. Комар О.А. Інтерактивні технології – технології співпраці. *Початкова школа*. 2004. №9. С.5-7.
5. Освітні технології: Навч.-метод. посіб./ О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К, 2001. 256 с.
6. Падалка О.С. та інші. Педагогічні технології. Київ: Українська енциклопедія, 1995. С. 129.
7. Фадєєва Т.О. Інноваційні технології навчання математики у початкових

- класах: [навчально-методичний посібник для студентів психолого-педагогічного факультету педагогічного університету]. Кіровоград: Авангард, 2011. 95 с.
8. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 312с.
 9. Чепіль М.М., Дудник Н.З. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.
 10. Чесноти класної спільноти. Сучасні форми виховної роботи. 1-клас./ авт. і упоряд. І.В. Оніщенко. Харків: Вид.група «Основа», 2019. 141 с.

Інтернет-ресурси

1. Відеоурок. Золоті правила учительської похвали. URL: <http://www.youtube.com/watch?v=wGAGDWUT9cs>
2. Державний стандарт початкової освіти. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczia.htm>
3. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
4. Основи кейс-технологій в освітньому процесі школи. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/1203-qqq-17-m2-08-02-2017-osnovi-keys-tehnology-v-osvtnomu-protses-shkoli>
5. Основи кейс-технологій в освітньому процесі школи. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/1203-qqq-17-m2-08-02-2017-osnovi-keys-tehnology-v-osvtnomu-protses-shkoli>
6. Приклади існуючих технологій навчання. URL: <http://users.kpi.kharkov.ua/lre/bde/ukr/pd/8examples.htm>
7. Проєкт "Сучасний урок української мови в початковій школі". URL: http://kalashnikova.ucoz.ua/publ/proekt_quot_suchasnij_urok_ukrajinskoji_movi_v_pochatkovij_shkoli_quot/1-1-0-5
8. Репкина Г.В. Оценка уровня сформированности учебной деятельности / Г.В. Репкина, Е.В. Заика. *Куратор. Все лучшее студентам.* URL: <http://quator.ru/all-materials/item/7172-repkina-gv-zaika-ev-otsenka-urovnya-sformirovannosti-uchebnoy-deyatelnosti>
9. Реферати: Сучасні освітні технології. URL: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=65086> –
10. Сайт «Освітнянська мережа України». URL: www.ednu.kiev.ua.
11. Сайт Дитячого фонду ООН (UNICEF) URL: <http://www.unicef.org>
12. Сокурєнко О. Ігрові педагогічні технології у початковій школі. URL: <http://www.moippo.mk.ua/attachments/article/62/soc1.pdf>
13. Формирование самоконтроля в процессе обучения математике по системе Д.Б.Элькониной – В.В.Давыдова. URL: <http://vyksa-school-8.narod.ru/kon.htm>

РОЗДІЛ 2.

ЗМІСТ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

спеціальності 013 «Початкова освіта» зі спеціалізацій

«Практична психологія»

Предмет, мета, завдання та основні категорії вивчення навчальних дисциплін. Зміст основних напрямів сучасної зарубіжної та практичної психології, основних сучасних концепцій та шкіл, їх представників. Засоби надання психологічної допомоги дітям методами зарубіжних та вітчизняних психотерапевтичних шкіл, побудови індивідуального та групового психотерапевтичного процесу з урахуванням знань психотерапевтичної теорії та практики. Психологічна реабілітація, її завдання, загальні принципи, методи і прийоми, призначені для поновлення окремих психічних функцій, здібностей, психологічного статусу особистості.

Стан сучасної зарубіжної психології. Основні напрями психології.

Криза у психології та її наслідки (аналіз трьох етапів кризи психології ХХ ст., їх вплив на розвиток психології як науки). Методологія сучасної психології (відсутність єдиної методології, природничонауковий та гуманістичний підхід до вивчення явищ психології, розвив між академічною та практичною психологією, формування великої кількості наукових течій та шкіл).

Загальна характеристика когнітивного напрямку у психології. Когнітивно-поведінкова терапія – провідний, сучасний, науково-обґрунтований метод психотерапевтичної допомоги з багатьма видами проблем та розладів у сфері психічного здоров'я. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі. Вивчення впливу інформації ззовні та когнітивних схем індивіда на реагування на нові ситуації. Ключові характеристики КПТ. Сучасні напрями розвитку КПТ. Когнітивні техніки.

Особистісно-орієнтовані напрямки психології. Основні положення гуманістичного підходу. Передумови виникнення. Гуманістична психологія А.Маслоу: основні поняття. Загальна характеристика клієнт-центрованої терапії К.Роджерса. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у «логотерапії» Віктора Еміля Франкла. Загальна характеристика екзистенційної психології.

Історія створення гештальттерапії. Сутність гештальттерапії. Основні принципи гештальтпсихології. Психотехніки.

Модерні напрями психології. Новизна направлення «Онто». Історія розвитку. Психотерапевтичні прийоми. Принципи роботи онтопсихолога, відмінності від інших психологічних шкіл.

Постулати вчення інтегральної психології. Поняття інтегральної психології. Мета інтегральної психології. Робота інтегрального психолога.

Стан сучасної практичної психології. Основні напрями психології.

Загальна характеристика транстерсональної психології як моделі людської душі, у якій визнано значущість духовного і космічного виміру і можливостей для еволюції свідомості. Психосинтез за Р.Асаджолі. Поняття психосинтезу. Трансперсональний підхід до розуміння сутності людини С.Грофа. Виокремлення чотирьох сфер психіки, які перебувають за межами нашого звичайного досвіду свідомості.

Трансактний аналіз як ідея про те, що людина проживає своє життя відповідно до «сценарію», написаному за активної участі близьких, і приймає рішення в теперішньому часі, засновані на стереотипах, які колись були необхідні для виживання, але тепер здебільшого марні.

Основна мета терапевтичного процесу: реконструювання особистості на основі перегляду життєвих позицій.

Психологічна сутність психодрами Я. Морено. П'ять основних елементів психодрами. Методи психодрами. Техніки психодрами. Особливості застосування методу психодрами.

Новітні напрями психології. Засновники НЛП – Р. Бендлер та Д. Гріндер. Історія виникнення НЛП. Основа для розробки технік - вивчення ряду найуспішніших історичних особистостей і виявлення моделей їх поведінки комунікації з оточуючими. Техніки НЛП.

Позитивна психотерапія як метод, який дає знання про людину, вчить не битися з навколишнім світом, а приймати його у всьому різноманітті. Основа методу позитивної психотерапії. Застосування принципів методу та його переваги. Головне призначення методу позитивної психотерапії.

Тренінгова концепція на межі психології, філософії, спорту та менеджменту. Сфера застосування. Методологія коучингу. Взаємодія коуча та клієнта. Особливості коуч-сесій.

Арт-терапевтичний напрям. Напрямок в психотерапії та психокорекції. Історія виникнення. Види: казкотерапія, танцювальна терапія, лялькотерапія, піскотерапія, драматерапія, музикотерапія, малюнкова терапія, кольоротерапія, ігрова, фототерапія. Особливості застосування.

Дитяча психотерапія як професійна діяльність. Становлення дитячої психотерапії. Класифікація психотерапевтичного втручання у роботі з дітьми. Відмінності між дитячою та підлітковою психотерапією і психотерапією дорослих. Особистість психотерапевта в роботі з дітьми. Збір анамнезу. Встановлення рамок психотерапевтичного процесу. Формулювання запиту. Завершення психотерапії.

Індивідуальна терапія: місце індивідуальної психотерапії в системі психотерапевтичної допомоги дітям. Форми індивідуальної терапії. Показання для проведення індивідуальної терапії. Особливості індивідуальної терапії дітей. Сімейна терапія: значення роботи з сім'єю для дитячої психотерапії. Місце сімейної терапії в системі психотерапевтичної допомоги. Причини і розвиток сімейної дисфункції. Групова терапія: класифікація груп. Місце групової

психотерапії в системі психотерапевтичної допомоги дитині. Показання для участі в груповій терапії і тренінгах психотерапевтичної спрямованості. Фази формування психотерапевтичної дитячої групи.

Психодинамічний підхід: загальна характеристика; специфіка застосування глибинних методів в дитячій психотерапії; технічні особливості та практична реалізація методу дитячого психоаналізу.

Юнгіанський аналіз: специфіка процесу, техніки та методів. Методи гештальт-терапії Ф. Перлза при роботі з дітьми. Інтроекція, злиття, проєкція і ретрофлексія. Класифікація дитячо-батьківських відносин.

Психодрама як одна з форм групової терапії Я. Л. Морено. Рольовий розвиток. Когнітивно-поведінкова терапія: теорія навчання як базис поведінкової терапії. Особливості застосування поведінкової терапії при роботі з дітьми. Методи впливу в поведінкової терапії.

Гра і малюнок – основні комунікативні засоби дитини. Арт-терапія і терапія через малюнок. Діагностичні можливості дитячого малюнка. Феноменологія дитячого малюнка. Малюнок як розповідь. Бесіда терапевта з дитиною по малюнку. Інші методи застосування дитячої творчості в психотерапії.

Показання до ігрової терапії. Ігровий матеріал. Роль психотерапевта. Рольові ігри та психодрама. Рольові ігри як один з основних методів групової терапії дітей. Форми рольових ігор. Гра як метафора. Розігрування казки. Принципи розподілу ролей.

Піскова терапія в роботі з дитиною різного віку. Робота з казками. Психологічний потенціал казки. Архетипічні образи в народних та авторських казках. Діагностика міжособистісних відносин за допомогою казки. Метафори в казкотерапії. Шлях ініціації через метафору казки. Твір метафор. Психотерапевтичні казки. Проєктивні казки. Спонтанні казки. Сюжетні казки. Психотерапевтичні програмні казки. Алгоритм створення психотерапевтичної казки.

Символдрама як психотерапевтичний метод роботи з дітьми. Робота зі сферою уяви, снами та дитячими фантазіями. Поєднання символдрами та ігрової психотерапії. Завдання та вікові особливості використання сугестивних методів. Види сугестивних впливів. Особливості використання технік аутогенного тренування, навіювання в роботі з дітьми. Техніки візуалізації образу з психоемоційним вживанням в нього.

Особливості психотерапевтичного супроводу дитини. Особливості індивідуальної та групової роботи психотерапевта зі страхами та тривожністю дітей в рамках психодинамічного, клієнт-центрованого та поведінкового підходів. Шкільна фобія: поява, особливості протікання. Прийоми та методи психологічної допомоги дитині, що потерпає від нав'язливих шкільних страхів.

Особливості протікання агресивних станів у дітей. Психотерапевтична діагностика та робота з деструктивними агресивними станами дитини. Робота з агресією методами гештальт-терапії.

Психотерапевтичний супровід дітей, які пережили емоційне насилля. Робота психотерапевта з дітьми, які пережили фізичне насилля. Психологічна

допомога дітям, які пережили психологічне насилля. Робота з дітьми, які пережили насилля в школі.

Синдром дефіциту уваги і гіперактивності: причини, симптомокомплекс, прояви. Методики в психотерапії гіперактивності у дітей. Використання методів різних психотерапевтичних шкіл (інтегративної, наративної, біхевіоральної, піскової, ігрової, арттерапії тощо).

Класифікація психосоматичних розладів. Використання інтегративної психотерапії в роботі з дітьми, що мають психосоматичні розлади. Використання авторських та неавторських малюнків в психотерапевтичній роботі. Метафоричні асоціативні зображення в дитячій терапії.

Значення та місце реабілітаційної допомоги у діяльності практичного психолога. Поняття „психологічна криза”, „кризовий період”, „кризовий стан”, „кризова життєва ситуація”. Стадії та типи кризи. Чинники виникнення кризового стану. Типи ставлення до кризової ситуації. Поняття „деструктивна життєва організація”. Чинники виникнення деструктивної життєвої організації. Рівні деструктивної життєвої організації та її наслідки.

Сім'я як системна функціональна одиниця. Чинники непорозуміння у сім'ї та їх наслідки. Психологічна характеристика розлученої сім'ї. Переживання втрати при розлученні. Вплив факту розлучення на кожного члена сім'ї. Можливості психологічної реабілітації наслідків розлучення. Сімейна кризова терапія.

Поняття „насилство”, його види, причини та наслідки. Психологія осіб, що зазнали насилства. Виявлення та діагностування дітей, що постраждали від сексуального насилства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від фізичного насилства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від психологічного насилства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від сексуального насилства.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Берн Э. Групповая психотерапия. Москва: Академический Проект Трикста, 2004. 256 с.
2. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 256 с.
3. Берн Э. Транзактний анализ в психотерапии. Екатеринбург : Изд-во «ЛИТУР», 2004. 272 с.
4. Боев И. В. Символдрама: коррекция личностных и поведенческих нарушений. Ставрополь: Сервисшкола, 2009. 167 с.
5. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості. Харків: Фоліо, 1996. 237 с.
6. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів: Свічадо, 2015. 448 с.
7. Босовська Застосування позитивної психотерапії в подружньому консультуванні. *Наукові записки Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України*. Київ, 2005. Вип. 26, Т.1, С. 144-149.
8. Булах І. С., Алексєєва Ю. А. Розвиток моральної самосвідомості особистості

- підлітка: Соціально-психологічний тренінг. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. 73с.
9. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування. Київ: Четверта хвиля, 2004. 256 с.
 10. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів: Свічадо, 2014. 420 с.
 11. Галян І. М. Психодіагностика. Київ: Академвидав, 2009. 464 с.
 12. Гордеев М. Н., Гордеева Е. Г. НЛП в психотерапии. Москва: Изд-во Института Психотерапии, 2002. 264 с.
 13. Драпак Е. В. Нейролингвистическое программирование. Ярославль: ЯрГУ, 2014. 104 с.
 14. Євченко І. М. Проективні методики: з ким? навіщо? як? Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута». 222 с.
 15. Захаров А. И. Дневные и ночные страхи у детей. Санкт-Петербург: Речь, 2010. 312 с.
 16. Захаров А. И. Происхождение детских неврозов и психотерапия. Москва : Апрель-Пресс, 2000. 448 с.
 17. Зинкевич-Евстигнеева Т. Д., Грабенко Т. М. Игры в сказкотерапии. Санкт-Петербург : Речь, 2006. 208 с.
 18. Карвасарский Б. Д. Психотерапия. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 672 с.
 19. Карікаш В.І. Позитивна психотерапія Н.Пезешкіана – новий напрямок в світовій психотерапії, визнаний ЄАП. *Форум психіатрії і психотерапії*. Т.3. Львів, 2001. С. 46-49.
 20. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога сім'ї. Київ : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України, 1998. 181 с.
 21. Клейнман П. Психологія 101 : Факти, теорія, статистика, тести й таке інше. Київ: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 240 с.
 22. Кондратьєв А. І., Хоменко Н. О. Трансперсональна психологія. Київ : [б. в.], 2010. 164 с.
 23. Кондратьєв А.І., Хоменко Н.О. Трансперсональна психологія. К.: 64, 2010 – 200 с.
 24. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. – Суми. ВТД «Університетська книга». 2006. С. 259-278.
 25. Кэдьусон Х. Практикум по игровой психотерапии. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 416 с.
 26. Лебедева Н. М., Иванова Е. А. Путешествие в Гештальт: теория и практика. Санкт-Петербург : Речь, 2005. 555 с.
 27. Левченко М. Арттерапія як частина реабілітаційного процесу: Реабілітаційна педагогіка на рубежі ХХІ століття. *Науково-методичний збірник*. Київ, 1998. С. 59-61.
 28. Лейтц Г. Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я. Л. Морено. Москва : «Когито-Центр», 2007. 380 с.
 29. Лурия А. Р. Основы нейропсихологии. Москва: Издательский центр «Академия», 2013. 384 с.
 30. Менегетти А. Учебник по онтопсихологии. Москва: ННБФ «Онтопсихология»,

2007. 608 с.
31. Обухов Я. Л. Символдрама. Кататимно-имагинативная психотерапия детей и подростков. Москва : Эйдос, 1997. 112 с.
 32. Оклендер В. Окна в мир ребенка. Руководство по детской психотерапии. Москва : Независимая фирма «Класс», 2005. 336 с.
 33. Олдер Г., Хэзер Б. НЛП: Вводный курс. Полное практическое руководство. Киев: «София», 2000. 224 с.
 34. Омельченко Я. М. Психологічна допомога дітям з тривожними станами. Київ : Шкільний світ, 2011. 112 с.
 35. Пезешкиан Н. Восток-Запад: позитивная психотерапия в диалоге культур. Черкассы : Издательство «Ваш дом», 2004. 214 с.
 36. Психологія особистості: Словник-довідник / за редакцією П. П. Горностає, Т. М. Титаренко. Київ : Рута, 2001. 320 с.
 37. Пьюселик Ф., Байрон Л. Магия НЛП без тайн. Санкт-Петербург : Речь, 2012. 144 с.
 38. Рыбкин И. Падар Э. Системно-интегративный коучинг : Концепты, технологии, программы. Москва : Институт Общегуманитарных Исследований, 2009. 448 с.
 39. Сمارт Дж. К. Коучинг. Санкт-Петербург : Издательский Дом «Нева», 2004. 192 с.
 40. Смит Н. Современные системы психологии. Санкт-Петербург : ПРАЙМЕВРОЗНАК, 2003. 384 с.
 41. Стюарт Я., Джойнс В. Современный транзактный анализ. Санкт-Петербург : Социально-психологический центр, 1996. 330 с.
 42. Тарарина Е. Практикум по арт-терапии: шкатулка мастера. Научно-методическое пособие. Луганск : Элтон-2. 160 с.
 43. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. 160 с.
 44. Фрейд З. Введение в психоанализ. Лекции. Москва: Наука, 1991. 456 с.
 45. Фурманов И. А. Детская агрессивность. Психодиагностика и коррекция. Минск : НИО, 1997. 198 с.
 46. Хомская Е. Д. Нейропсихология. Санкт-Петербург: Питер, 2005. 496 с.
 47. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Київ: ВД «Професіонал», 2005. 656 с.
 48. Шабутін С. В., Шабутіна І. В., Хміль С. В. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. 192 с.
 49. Яценко Т. С. Основы глубинной психокоррекции: феноменология, теория и практика. Київ: Вища школа, 2006. 382 с.
 50. Шутценбергер А. А. Психодрама: пер. с франц. М. Психотерапия. 2007. 448 с.
 51. Anand S., Anand V. An therapy with laryngectomy patients. *Medical art therapy with adults* / Ed. by C Malchiodi. London: Jessica Kingsley. 1999. P. 63-85.
 52. Journal of integrative and eclectic psychotherapy. No 9. 1990. P. 119–135.
 - Moreno J. L. The words of the father. New York, 1971.
 53. Moreno J. L. Who shall survive? Anew Approach to the problem of human

- interrelations. Washington. 1953. 452 p.
54. Tudor K. Transactional analysis integration: a metatheoretical analysis for practice. *Transactional Analysis Journal*. 1996. V. 26. P. 329-340.
55. White T. Character feelings. *Transactional Analysis Journal*. 1996. V. 26. P. 35-41.
56. http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/yuridichna_psihologiya_-_bochelyuk_vy
57. http://chitalka.info/pr4_15/pr4_15index.htm
58. <http://student-lib.net/index.php?page=0-631-632>
59. http://www.koob.ru/vasilyev_v_1/yuridicheskaya_psihologiya_vasilyev
60. http://ww.oppl.ru/library/psihoterapia/4/22004_Cheglova_lider.doc
61. http://chitalka.info/pr4_15/pr4_15index.htm
62. http://duhovniypoisik.com/psychology/transpersonalnaya_psihologiya.php
63. http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/yuridichna_psihologiya_-_bochelyuk_vy
64. <http://processwork-portal.ru/programs/intro/detail.php?section=63>
65. <http://ru.laser.ru/authors/IrinaA/>
66. <http://student-lib.net/index.php?page=0-631-632>
67. <http://www.aamindell.net>
68. http://www.koob.ru/vasilyev_v_1/yuridicheskaya_psihologiya_vasilyev
69. <http://www.kenwilber.com>
70. <http://www.psicosintesi.it>
71. <http://www.stanislavgrof.com>

«Дошкільна освіта»

Особливості творчого процесу. Види творчості та напрямки її досліджень. Творчість як процес, його етапи. Вікові особливості творчості та мистецької діяльності. Адаптація до життя через творчість та мистецьку діяльність.

Психофізіологічні особливості творчого розвитку дитини. Психологічна характеристика творчої мистецької діяльності дитини. Уява і творчість у дитячому віці. Мислення. Фази творчого процесу за Я.О.Пономарьовим. Психофізіологічні особливості творчо обдарованих дітей. Структура творчого процесу.

Динаміка мистецького розвитку дитини. Гра та сенсорний досвід як генетична основа виникнення дитячої творчості. Особливості творчого розвитку дітей дошкільного, молодшого шкільного, середнього шкільного та старшого шкільного віку. Індивідуальне і типове у дитячій творчості.

Розвиток дитячої творчості у різних видах діяльності. Творчість дітей у образотворчій діяльності. Універсальність дитячого малюнка. Стадії розвитку. Діагностичні можливості. Творчі завдання та художнє експериментування як засоби розвитку художньої творчості дітей. Оригінальні технології розвитку творчості дітей в образотворчій діяльності. Характеристика початкових творчих музичних проявів. Особливості творчих проявів дітей у художньо мовленнєвій діяльності. Казка як особливий засіб творчого розвитку. Технології розвитку

словесної художньої творчості дітей. Експериментування та моделювання як засоби розвитку творчості дітей в конструктивній діяльності. Значення предметно-просторового середовища та обладнання у розвитку творчості дітей в самостійній художній діяльності. Шляхи створення креативного предметно-просторового середовища. Особливості проявів творчості дітей у ігровій діяльності. Інтеграція видів художньої творчості та активізація творчого самовираження дітей в театралізованій діяльності та в процесі організації та проведення свят і розваг. Творчий розвиток у співпраці дитини і дорослого. Передумови та спільна творчість дитини і дорослого.

Загальна характеристика освітньої лінії «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі». Сенсорні еталони: колір, форма, величини, просторові уявлення. Елементи математичних уявлень: множина, число, лічба, обчислення, задача, геометричні фігури. Показники розвитку логіко-математичної компетенції.

Загальна характеристика освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі». Природа рідного краю, природні умови України, охорона природи, водні та ґрунтові ресурси України, сезонні зміни в природі, рослинний світ України, тваринний світ України.

Методи ознайомлення дітей з природою. Наочні посібники в ознайомленні дошкільників з природою, практичні методи ознайомлення з природою, словесний та ігровий метод ознайомлення з природою, заняття як основна форма ознайомлення дітей з природою, екскурсії в природу та цільові прогулянки, праця дітей в природі, засоби фіксації знань дітей дошкільного віку про природу. Показники розвитку природничо-екологічної компетенції.

Технології викладання дисциплін природничо-математичного циклу. Загальні підходи до моделювання занять з дошкільниками за технологічними вимогами. Алгоритм підготовки вихователя до моделювання заняття за технологічними принципами. Педагогічно доцільні технології формування природничо-математичних уявлень у дошкільників.

Теоретичні основи управління в системі дошкільної освіти. Стан проблеми підготовки професійних керівників для системи дошкільної освіти. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент». Об'єкт і суб'єкт управління. Розвиток науки управління. Методологічні основи науки управління. Закономірності та принципи управління. Класифікація організаційних структур управління: лінійні, функціональні, комбіновані. Поняття про педагогічну систему, її характеристика. Функції управління: сутність, зміст та особливості реалізації в ЗДО. Поняття управлінського циклу. Визначення функцій управління: вироблення і прийняття управлінських рішень, Визначення функцій управління в працях дослідників у галузі менеджменту, управління в системі освіти.

Організаційно-правові засади функціонування системи дошкільної освіти в Україні. Поняття «дошкільна освіта», «система дошкільної освіти». Завдання та принципи дошкільної освіти в Україні. Державна політика у сфері дошкільної освіти. Роль сім'ї у здобутті дошкільної освіти. Законодавча база функціонування дошкільної освіти в Україні. Завдання законодавства України про дошкільну освіту. Зміст Закону України "Про освіту" (2017). Значення та

зміст Закону України "Про дошкільну освіту" (2018 р.). Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління Типи ЗДО та їх характеристика. Статус ЗДО, заснованих на різних формах власності. Значення та зміст Положення про дошкільний навчальний заклад та Статут ЗДО.

Управління закладом дошкільної освіти. Медичне обслуговування дітей у закладі дошкільної освіти та організація харчування дітей і дорослих членів колективу. Державні документи, що визначають порядок організації харчування дітей в закладі дошкільної освіти.

Норми харчування, натуральний набір продуктів. Режим харчування. Меню. Картотека страв. Санітарно-гігієнічні вимоги щодо організації харчування в ЗДО. Роль директора ЗДО в організації харчування.

Державні документи про медичне обслуговування дітей в ЗДО. Лікувально-профілактичні, медико-санітарні та оздоровчі заходи. Обов'язки медичних працівників ЗДО.

Атестація педагогів ЗДО. Нормативно-правова база атестації педагогічних працівників ЗДО Завдання атестації. Кваліфікаційні категорії та педагогічні завдання. Планування атестації. Процедура проведення атестації. Атестаційна комісія.

Управління системою дошкільної освіти в районі, місті, області, країні.

Державні органи управління в системі дошкільної освіти. Основні завдання органів управління освітою. Міністерство освіти і науки України – спеціально уповноважений центральний орган державної виконавчої влади у галузі освіти і науки. Повноваження МОН України в системі дошкільної освіти. Органи управління освітою, підпорядковані обласним, міським, районним державним адміністраціям та органами місцевого самоврядування, їх повноваження. Органи громадського самоврядування в освіті. Організація роботи органів управління в системі дошкільної освіти. Структура районного, міського (Головного) управління освіти: начальник, заступники начальника, відділи дошкільної освіти, загальної середньої освіти, виховної роботи, інші підрозділи управління освіти. Основні функції структурних підрозділів управління освіти. Особливості роботи управлінь освіти на сучасному етапі. Регіональні програми розвитку освіти, їх реалізація. Державний контроль за діяльністю закладів дошкільної освіти. Нормативно-правова база Державного контролю за діяльністю закладів дошкільної освіти. Види Державного контролю. Методи контролю. Принципи контролю. Державна атестація ЗДО – основний вид державного контролю. Оприлюднення результатів державного контролю.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Бенера В. Є., Маліновська Н. В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2014 382, [1] с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навч. закладах: підручник; [відп. за вип. Н. Кальченко] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. 2-ге вид., допов. Київ: Слово, 2011. 703 с.
3. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти (для всіх вікових

- груп) А. М. Богуш. [4-те вид., доопрац., і допов.]. Харків: Ранок, 2013. 190, [1] с. – (Сучасна дошкільна освіта).
4. Богуш А. М., Луцан Н. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи: навч. посіб.; [відп. за вип. Кальченко Н.]. 3-тє вид. допов. Київ: Слово, 2014 . 302 с.
 5. Богуш А. М., Гавриш Н. В., Саприкіна О. В. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку: підручник. Київ: Слово, 2009. 407 с.
 6. Готовність дитини до навчання / Упоряд. С.Максименко, К. Максименко, О. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112с.
 7. Детская практическая психология: учебник / Под ред. Т.Д. Марцинковской. Москва: Гардарики, 2005. 255с.
 8. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 392с.
 9. Кайл Р. Детская психология: Тайны психики ребенка (Психологическая энциклопедия). Санкт-Петербург: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. 416с.
 10. Калмикова Л.О. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностично-розвивальний комплекс: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 384 с.
 11. Котик Т. Українська дошкільна лінгводидактика: історія, здобутки, перспективи. Монографія. Одеса: СВД М.П. Черкасов, 2004. 296с.
 12. Котик Т.М. Сучасний стан готовності педагогів до навчання дошкільників української мови. *Лінгводидактика в сучасних закладах освіти*: Кол. монографія /За ред. А.М.Богуш. Одеса: ПНЦ АПН України, 2001. С.129-151.
 13. Котик Т.М. Технологія підготовки студентів до навчання дошкільників української мови. *Науковий експеримент у системі професійної підготовки педагогів*: Монографія /За ред. М.Г. Стельмаховича. Івано-Франківськ, 1995.С. 6 - 106.

Інтернет-ресурси

1. Богуш А. М. Про місце оцінки і оцінних суджень у мовленнєвому розвитку дітей. *Дошкільна освіта*. 2014. № 4 (6). URL: <http://goo.gl/6eZ0A5>.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах : [підручник] / За ред. А. М. Богуш. URL: <http://goo.gl/zqpaJp>
3. Мета і завдання дошкільного закладу з розвитку мовлення дітей дошкільного віку. URL: <http://goo.gl/a0QSAJ>.
4. Навчально-мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку. Електронний словник «Глосарій». URL: <http://goo.gl/zqpaJp>.
5. Навчання грамоти дітей дошкільного віку. Робота з текстом у ДНЗ. *Інтернет-газета*. URL: <http://goo.gl/6VlxcR>.

«Іноземна мова»

English as a world language. The Achievements during Pedagogical Practice. Motivation to Master Languages. Discussion points: Language training; Selecting ways to develop English Language competencies.

Group discussion: Problems in higher education in the USA and in Ukraine.

Навчання аспектів мови та іншомовних видів мовленнєвої діяльності у системному підході. Поняття «іншомовна компетентність» та її складові. Особливості реформування освітніх процесів та навчання іноземної мови в школі відповідно до Закону про Освіту та положень Концепції «Нова Українська школа». Інтерактивне навчання усним та писемним видам іншомовного продукування на заняттях з англійської мови .

Professional growth , development. Personal outlook.

Реалізація методичних принципів навчання іноземної мови. Навчання писемним видам продукування з іноземної мови учнів школи. Традиційні та інноваційні методи формування іншомовної компетентності учнів. Система вправ з навчання видам мовленнєвої діяльності (сприймання на слух) на уроках іноземної мови. Засоби навчання іноземної мови в школі з урахуванням інтегрованих змістових ліній. Поняття “вправа” та “система вправ”. Класифікація вправ з іноземної мови у відповідності до їхнього призначення.

Teaching methods and approaches of formation of the communicative competence

Інтерактивні методи та сучасні технології формування та розвитку комунікативної іншомовної компетентності учнів на заняттях з іноземної мови. Технології навчання учнів активного і пасивного граматичного мінімуму на уроках англійської мови.

Ігрова діяльність на уроці іноземної мови як основа формування пізнавальної активності учнів. Види ігор. Мовна гра як провідний метод навчання іноземної мови та її можливості у світлі Концепції «Нової української школи».

Навчання фонетичного матеріалу в сучасній школі. Основні етапи навчання звуків іноземної мови. Навчання рецептивним видам мовленнєвої діяльності з іноземної мови (зорове сприйняття). Приклади вправ з читання. Формування лексичних навичок з іноземної мови як основа іншомовної комунікативної компетентності учнів. Процес засвоєння лексичного матеріалу: ознайомлення з новими лексичними одиницями та рецептивні види мовленнєвої діяльності (сприйняття на слух та зорове сприйняття).

Education of Past, Present and Future. English Lessons at University and at school

Організація сучасного уроку іноземної мови в школі. Структура та вимоги до уроку. Види контролю та форми оцінювання на заняттях з англійської мови. Очікувані результати з формування комунікативної компетентності. Засоби покращення мотивації пізнавальної діяльності учнів на заняттях з англійської мови. Організація позакласної роботи з іноземної мови в школі. Етапи та складові позакласного заходу. Особливості формування соціокультурної компетентності на уроках іноземної мови.

Формування навчально-стратегічної компетентності, удосконалення стратегій запам'ятовування на уроках іноземної мови. Організація колективної та групової роботи як основа навчання усної іншомовної взаємодії на уроці іноземної мови.

Англійська мова

Основна література:

1. Расторгуева Т.А. История английского языка; Учебник для вузов. Москва: Высш. шк., 2010. 347 с.
2. Расторгуева Т.А. Курс лекций по истории англ. языка. - Вып. 1,2; Учеб. пос. для ин. -в ин. языков. Москва: Высш шк., 2010. 206 с.
3. Расторгуева Т.А. Курс лекций по истории англ. языка. Вып. 3,4: Учеб. пос. для ин. -в ин. языков. Москва: Высш шк., 2003. 206 с.
4. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике англ. языка: Учебное пос. для вузов по спец. "Ин. яз." Москва: Высш шк., 2001. 160с.
5. Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка: Учеб. пос. для пед. ин-тов. Москва: Высш шк., 2001. 223 с.
6. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. языка. - 3-е изд., доп. Москва: Высш шк., 1986. 295 с.
7. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка: Учеб. пос. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высш шк., 1986. 336 с.

Додаткова література:

1. Мостовой М.И. Лексикология английской речи: Пособие для ин-тов и фак. ин. мов. Харків: Основа, 1993. 256 с.
2. Раєвська Н.М. Лексикологія англ. мови: Пособие для вузів.- 4-е вид., доп. Київ: Вища школа, 2009. 302 с.
3. Леонтьева С.Ф. Теоретич. фонетика англ. яз.: учеб. пос. студ. вузов - 2-е изд. доп. Москва: Высш шк., 1988. 271с.
4. Теор. фонетика англ. яз., учеб. пос. для ин. языков / М.А. Соколова и др. Москва, 1991. 240 с.
5. Бархударов А.С. Очерки по морфологии современного английского языка. Москва: Высш шк., 2007. 443с.
6. Блох М.Н. A course in the theoretical English grammar. Москва: Высш шк., 2003. 384 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111><http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>
2. <http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>
3. <http://iteslj.org/Techniques/Dalton-Pronunciation.html>
4. <http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>

Англійська мова з методикою навчання

Основна література:

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2006. 200 с.
2. Бігич О.Б. Планування уроку англійської мови в початковій школі: посібник. Київ: Ленвіт, 2006. 64 с.
3. Бойко М.І. Форми і розвиток писемної грамотності на уроках англійської мови. *Англійська мова та література*. 2010. №19-20. С. 7-11.
4. Буцька І.В. Принципи активного навчання та критичного мислення *Англійська мова та література*. 2011. №8. С. 7.
5. Грезіна Л.К. Роль гри в розвитку комунікативних і граматичних навичок *Англійська мова та література*. 2010. №12. С.29.
6. Зубенко Т.В. Комунікативний підхід до навчання іноземної мови в учнів початкової школи. Миколаїв: МДУ імені В.О.Сухомлинського. 2006. 120 с.

Додаткова література:

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
2. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е, доп. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
3. Рогова Г.В., Верещагіна И.Н. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в общеобразовательных учреждениях: Пособие для учителей и студентов педвузов. 3-е изд. Москва: Просвещение, 2000.С. 224.
4. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
5. Сікачова М.А. Учніське мовне портфоліо як засіб індивідуального руху учнів у формуванні комунікативних компетенцій. *Англійська мова та література*. 2011. №13. С.2-3.

Інтернет-ресурси:

- <http://www.bbc.co.uk/languages/tutors/internet/index.shtml>
<http://distant.ioso.ru/library/publication/METMAT.htm>
http://www.itlt.edu.nstu.ru/masterclass_links.php
http://www.itlt.edu.nstu.ru/masterclass_articles.php
<http://iteslj.org/t/ppt/>

РОЗДІЛ 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Комплексний кваліфікаційний іспит

На підставі програми державного іспиту складаються екзаменаційні тестові завдання закритого та відкритого типів та практичне завдання у системі Moodle. Відповіді студентів під час іспиту мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю навчального закладу; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, обізнаність, культуру усного мовлення та рівень володіння державною мовою.

При оцінюванні відповідей випускників магістратури враховуються наступні складові (табл. 1).

Таблиця 1

Складові державного іспиту, що підлягають оцінюванню

Складові іспиту	Кількість балів
1. Тестова перевірка знань у системі Moodle: Включає питання з педагогіки та психології вищої школи, теорії та методики вивчення педагогіки, технологій вивчення освітніх галузей у початковій школі	60
2. Практичне завдання Включає виконання комплексного кваліфікаційного завдання, пов'язаного із методикою навчання педагогіки у закладах вищої освіти та менеджменту початкової освіти, впровадження у освітній процес окремих технологій вивчення освітніх галузей у початковій школі.	40

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами та критеріями (табл. 2)

Таблиця 2

Критерії оцінювання відповідей студентів на комплексному кваліфікаційному іспиті

<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Кількість набраних балів</i>	<i>Оцінка</i>		<i>Рівень компетентності</i>
		<i>за нац. шкалою</i>	<i>за ECTS</i>	
Студент магістратури, що показав всебічне, систематичне та глибоке знання навчально-програмного матеріалу; вміє вільно виконувати	90-100	5	A	Високий

завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять в їх значення для набуття професії; проявив творчі здібності в розумінні, викладанні та використанні навчально-програмного матеріалу				
Студент магістратури показав повне знання програмного матеріалу; успішно виконав передбачені у програмі завдання та засвоїв літературу, яка рекомендована програмою; показав систематичний характер знань за спеціальністю, спроможний їх самостійного поповнювати та оновлювати в ході подальшої професійної самоосвіти	80-89	4	B	Достатній
Студент магістратури вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вміє контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок, але має несуттєві помилки	70-79		C	
Студент магістратури значну частину теоретичного матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; припускає суттєві помилки під час відповіді; вміє виконувати завдання, передбачені програмою; знайомий з основною літературою, яка рекомендована програмою	65-69	3	D	Середній
Студент магістратури не дає конкретну вичерпну відповідь; відхиляється від питання на іспиті; не аргументує відповідь прикладами; не посилається на літературні джерела; відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями та їх практичній реалізації в управлінській практиці	60-64		E	
Студент магістратури володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; має прогалини в знаннях основного програмного матеріалу; припускався суттєвих помилок у відповідях на питання	35-59	2	FX	Низький
Студент магістратури не засвоїв матеріал у межах програм курсів дисциплін за фахом, не може відтворити навчальний матеріал	1-34		F	

Захист магістерської роботи

Оцінювання результатів магістерського дослідження відбувається з опорою на такі вимоги та критерії (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання відповідей і якості виконання магістерської роботи при її захисті

	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>
1.	Загальне оформлення роботи	10
2.	Вступ	18
	2.1. Актуальність	1
	2.2. Об'єкт	1
	2.3. Предмет	1
	2.4. Гіпотеза	1
	2.5. Наукова новизна	1
	2.6. Практичне використання	1
	2.7. Апробація результатів роботи (до 4-х наукових заходів)	5
	2.8. Публікації (до 3-х)	7
3.	I розділ. Теоретичний	7
	3.1. Висвітлення теоретичних питань	4
	3.2. Використання та посилання на першоджерела	3
4.	Прозділ. Практичний	25
	4.1. Висвітлення власного доробку	15
	4.2. Опис організації дослідження та оформлення результатів експерименту	10
5.	Висновки	10
6.	Оформлення першоджерел	5
7.	Додаткові матеріали	5
8.	Доповідь та відповіді на запитання	15
	Всього:	100

РОЗДІЛ 4.
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО
ІСПИТУ
І БЛОК-МОДУЛЬ «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Педагогіка вищої школи

- 1.1. Предмет, завдання, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система.
- 1.2. Характеристика системи вищої освіти в Україні. Основні закладів вищої освіти в Україні.
- 1.3. Законодавчі та нормативні акти про вищу освіту в Україні. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».
- 1.4. Напрями вдосконалення вищої освіти.
- 1.5. Сучасні тенденції та основні напрями розвитку вищої освіти.
- 1.6. Загальна характеристика ступеневої освіти в Україні.
- 1.7. Методологія педагогічного дослідження.
- 1.8. Етапи та методи педагогічного дослідження.
- 1.9. Науково-дослідна робота студентів та її роль у становленні майбутніх фахівців.
- 1.10. Основні вимоги до виконання кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня вищої освіти «магістр».
- 1.11. Особливості педагогічного процесу у вищій школі.
- 1.12. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи.
- 1.13. Закономірності й принципи дидактики вищої школи.
- 1.14. Методи навчання і викладання у вищій школі.
- 1.15. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу у вищій школі.
- 1.16. Лекція як форма організації навчання у вищій школі.
- 1.17. Семінар та практичні заняття у вищій школі як взаємодія учасників освітнього процесу.
- 1.18. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти.
- 1.19. Сутність процесу виховання у вищій школі. Основні напрями виховання студентської молоді.
- 1.20. Роль куратора академічної групи в організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Психологія вищої школи

- 1.21. Предмет, завдання і функції психології вищої освіти.
- 1.22. Студентство як особливе соціально-психологічне явище. Суперечності та кризи студентського віку.
- 1.23. Адаптація студентів до навчання у вищому навчальному закладі.
- 1.24. Навчально-професійна діяльність в період студентства. Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку.
- 1.25. Заклад вищої освіти як провідний чинник соціалізації особистості студента як фахівця.

- 1.26. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності
- 1.27. Показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності. Причини неуспішності студентів та шляхи їх усунення.
- 1.28. Роль самоосвіти та самовиховання у професійному зростанні студента.
- 1.29. Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою і проблема виховання студентської молоді.
- 1.30. Психологічні особливості студентської групи. Розвиток студентської групи, стадії формування студентського колективу.
- 1.31. Психологічні особливості студентського самоврядування.
- 1.32. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Культура професійно-педагогічного спілкування.
- 1.33. Психологія особистості викладача вищої школи. Психолого-педагогічна модель викладача закладу вищої освіти.
- 1.34. Педагогічний професіоналізм особистості викладача вищої школи.
- 1.35. Структура і функції професійної діяльності викладача вищої школи.

II БЛОК-МОДУЛЬ

«МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІКИ У ЗВО»

Методика викладання дидактики у ЗВО

- 2.1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Дидактика». Предмет і завдання курсу.
- 2.2. Методи досліджень в дидактиці.
- 2.3. Аналіз навчально-методичного забезпечення курсу «Дидактика». Підручники та посібники.
- 2.4. Принципи розробки робочої навчальної програми дисципліни «Дидактика». Розподіл часу на аудиторну та самостійну роботу.
- 2.5. Специфіка проведення лекційних занять з курсу «Дидактика».
- 2.6. Особливості організації навчально-пізнавальної діяльності студентів на семінарських заняттях.
- 2.7. Організація самостійної роботи студентів у процесі вивчення дидактики.
- 2.8. Критерії, методи та форми оцінювання якості знань на семінарських заняттях.
- 2.9. Вибір прийомів та методів навчання з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу.
- 2.10. Методична характеристика теми «Зміст освіти».
- 2.11. Методична характеристика теми «Процес навчання».
- 2.12. Методична характеристика теми «Закономірності, принципи і правила навчання».
- 2.13. Методика вивчення теми «Методи навчання»: вибір і поєднання методів навчання.
- 2.14. Особливості вивчення теми «Форми організації навчального процесу»: урок, сучасні вимоги до нього.

- 2.15. Особливості вивчення теми «Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів».
- 2.16. Специфіка роботи з обдарованими студентами у процесі вивчення дидактики.
- 2.17. Творчі завдання з дидактики як засіб мотивації студентів до вивчення дисциплін педагогічного циклу.
- 2.18. Принципи розробки презентаційних матеріалів у процесі викладання курсу «Дидактика».
- 2.19. Специфіка виконання реферативних, контрольних, курсових робіт, випускних робіт з дидактики.
- 2.20. Використання сучасних педагогічних технологій на лекційних та семінарських заняттях.

Методика викладання теорії виховання у ЗВО

- 2.21. Структура курсу «Теорія виховання» (аналіз робочої програми).
- 2.22. Взаємозв'язок дисциплін педагогічного циклу. Роль та місце курсу «Теорія виховання» в програмі МОН України «Педагогіка».
- 2.23. Сучасні тенденції розвитку теорії виховання.
- 2.24. Сутність процесу виховання у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти (порівняльна характеристика).
- 2.25. Форми організації навчання студентів з курсу «Теорія виховання».
- 2.26. Основні види діяльності з курсу «Теорія виховання» на 1) лекційних, 2) семінарських заняттях; вимоги до їх проведення.
- 2.27. Етапи підготовки викладача до: лекційних, семінарських занять, консультацій з курсу «Теорія виховання».
- 2.28. Особливості розробки конспектів лекцій; презентаційного матеріалу. Підготовка тестових завдань з курсу «Теорія виховання».
- 2.29. Види самостійної діяльності студентів у процесі вивчення курсу «Теорія виховання» у ВНЗ.
- 2.30. Використання педагогічних та інформаційних технологій у процесі оволодіння курсом «Теорія виховання». Самоосвіта майбутніх учителів початкової школи
- 2.31. Специфіка проведення пропедевтичних, навчальних практик, що мають виховні завдання.
- 2.32. Види та форми контрольних заходів у процесі викладання курсу «Теорія виховання». Критерії оцінювання якості знань на семінарських заняттях.
- 2.33. Особливості виконання реферативних, графічних, контрольних, курсових робіт, випускних робіт з «Теорії виховання» у вищих навчальних закладах.
- 2.34. Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя у процесі оволодіння курсом «Теорія виховання» (гуманістична спрямованість, професійні знання, педагогічні здібності, педагогічна техніка).
- 2.35. Завдання, форми та методи основних напрямів виховання в сучасних умовах підготовки майбутнього вчителя початкової школи.
- 2.36. Сутність процесу виховання у закладах освіти.
- 2.37. Концептуальні основи курсу «Теорія виховання».

- 2.38. Загальні організаційно-методичні підходи до навчання «Теорії виховання».
- 2.39. Використання сучасних педагогічних технологій на лекційних, семінарських заняттях.
- 2.40. Українська виховна система в контексті світових культурних процесів.

III БЛОК-МОДУЛЬ **«ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»**

Технології навчання освітньої галузі **«Мовно-літературна» в початковій школі**

1. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи. Державний стандарт освіти. Концепція Нової української школи щодо використання освітніх технологій.
2. Інноваційні технології у мовній і літературній підготовці учнів початкової школи.
3. Особливості організації мовної освіти в умовах технологізації.
4. Методика використання освітніх технологій у мовній та літературній освіті учнів молодших класів.
5. Аналіз програм та підручників з методики навчання української мови і літературного читання з погляду технологізації навчального процесу.
6. Форми організації технології навчання (групові, колективні, індивідуальні тощо).
7. Технологія сучасного уроку мови.
8. Методичні прийоми організації навчального співробітництва на уроках української мови та літературного читання.
9. Мультимедійні технології як засіб активізації мовленнєвої діяльності учнів початкової школи на уроках української мови і літературного читання.
10. Проектні технології на уроках української мови та літературного читання.
11. Загальнопедагогічні технології. Технологія розвивального навчання (Л.В. Занков, Д.Б. Ельконін – В.В. Давидов).
12. Технологія проблемного навчання в мовній освіті.
13. Технологія розвитку критичного мислення.
14. Технологія комунікативного навчання.
15. Інтегрований урок. Структура і методика його проведення.
16. Ігрова навчальна технологія у процесі мовної освіти.
17. Технологія формування творчої особистості.
18. Технологія «Створення ситуації успіху».
19. Використання ейдетики на сучасному уроці.
20. Інтерактивні технології навчання.
21. Технологія креативного навчання як засіб самореалізації особистості.
22. Використання інтерактивних технологій на уроках літературного читання.
23. Технології опрацювання дискусійних питань.
24. Хмарні технології у мовній підготовці учнів початкової школи.

25. Вимоги до уроку української мови та літературного читання з точки зору здоров'язбережувальної технології навчання.
26. Технологія ситуативного моделювання на уроках української мови.
27. Тренінгові технології, кейс-технології як навчальний метод. особливості застосування їх у початковій школі.
28. Технологія особистісно орієнтованого навчання.
29. Навчальні комп'ютерні програми, он-лайн додатки та сервіси на уроках української мови та літературного читання.
30. Використання ІКТ на уроках української мови і літературного читання.

Технології навчання освітньої галузі «Математична» в початковій школі

1. Особливості сучасного уроку математики. Вимоги до його проєктування в умовах НУШ.
2. Основні напрями удосконалення математичної освіти у початковій школі.
3. Основні напрями удосконалення математичного мовлення здобувачів освіти у початковій школі.
4. Здоров'язбережувальна технологія навчання. Найважливіші умови її організації у початковій школі та їх характеристики.
5. Здоров'язбережувальна технологія навчання. Характеристика фізкультхвилин на уроках математики.
6. Здоров'язбережувальна технологія навчання. Емоційна похила уроку математики та її забезпечення.
7. Технологія організації навчального співробітництва. Принципи педагогіки співробітництва та їх характеристика.
8. Технологія організації навчального співробітництва. Форми організації співробітництва на уроках математики та їх характеристика.
9. Технології взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку математики.
10. Технологія організації навчального співробітництва. Характеристика інтерактивних прийомів організації навчання математики.
11. Технологія рівневої диференціації під час навчання математики в початковій школі.
12. Технологія рівневої диференціації. Види диференційованих завдань з математики та їх характеристика.
13. Технологія навчального співробітництва. Особливості організації групової навчальної діяльності під час навчання математики.
14. Технологія рівневої диференціації. Особливості використання диференційованих навчальних завдань на різних етапах уроку математики.
15. Технологічні підходи до організації ігрової діяльності в умовах Нової української школи.

16. Роль ігрової технології в оптимізації засвоєння знань під час навчання математики.
17. Технологія педагогічного керівництва ігровою діяльністю на уроках математики.
18. Ігрова навчальна технологія. Функції ігрової діяльності на уроках математики.
19. Ігрова навчальна технологія. Особливості використання дидактичних ігор на різних етапах уроку математики.
20. Технологія змістовного узагальнення під час вивчення математики.
21. Особливості технології Л.Занкова під час навчання математики.
22. Технологія формування критичного мислення під час навчання математики.
23. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу на уроках математики (В.Ф.Шаталов, Бьюзен). Опорні сигнали та опорні конспекти, інтелект-карти (ментальні карти).
24. Особливості формування самоконтролю в учнів початкових класів під час навчання математики.
25. Контроль та оцінювання досягнень учнів в межах технології інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу на уроках математики.
26. Особливості реалізації технології організації навчальної проектної діяльності.
27. Технологія проблемного навчання. Методи проблемного навчання.
28. Технологія досягнення учнями обов'язкових навчальних результатів. Особливості визначення виховних і розвивальних цілей уроку математики.
29. Технологія проблемного навчання. Структура методу проблемного вивчення матеріалу.
30. Технологія розвивального навчання. Організація діяльності учнів під час навчання.
31. Технологія розвивального навчання. Загальний розвиток за дидактичною системою Л.В.Занкова.
32. Технологія розвивального навчання. Особливості курсу математики за теорією В.В.Давидова, Д.Б.Ельконіна.
33. Кейс-технологія як навчальний метод. Особливості застосування у початковій школі.
34. Технологічність методики початкового навчання. Класифікація педагогічних технологій.
35. Вимоги до уроку математики в початкових класах з точки зору здоров'язбережувальної технології навчання.

Технології навчання освітніх галузей «Природнича», «Громадянська та історична» в початковій школі

1. Моделі вищої природничої освіти в Україні та країнах Західної Європи. Організація процесу навчання у ЗВО.
2. Характеристика природничої компетентності учня початкової школи.
3. Громадянська та соціальна компетентність учня початкової школи, її структура, складові.
4. Організація освітнього процесу з урахуванням можливостей сучасних педагогічних технологій навчання.
5. Основні нормативні документи, що визначають організацію освітнього процесу в галузях «Природнича», «Громадянська та історична».
6. Аналіз підручників та програм з методики викладання природознавства.
7. Аналіз підручників та програм з методики викладання курсу «Я досліджую світ», що реалізують зміст освітніх галузей «Природнича», «Громадянська та історична» в початковій школі
8. Освітнє середовище закладу освіти. Технології навчання освітніх галузей «Природнича», «Громадянська та історична» в початковій школі у початковій школі: теоретичний аспект: мета, завдання, зміст курсу
9. Нові цілі засвоєння учнями освітніх галузей в контексті модернізації початкової освіти.
10. Зміст природознавчої та громадянської складової освіти: сучасна різноманітність програм та типів освітнього процесу в Україні.
11. Екологічна освіта в країнах Західної Європи і США. Діячі освіти України щодо ролі природи у формуванні особистості дитини. Авторські технології : Педагогічна система В.О. Сухомлинського в екологічному вихованні молодших школярів.
12. Основні принципи педагогічної техніки (свободи вибору, відкритості, діяльності, зворотного зв'язку).
13. Здоров'язбережувальна організація освітнього процесу як пріоритет модернізації початкової освіти.
14. Основні умови здоров'язбережувальної організації навчально-виховного процесу та особливості її урахування на уроках.
15. Особливості моделювання уроку на основі здоров'язбережувальної організації навчально-виховного процесу.
16. Технологія організації навчального співробітництва учнів і вчителів.
17. Технологія мотивації пізнавальної активності учнів.
18. Технологія розвивального навчання. Історичний аспект становлення і розвитку розвивального навчання. Функції розвивального навчання. Організація діяльності учнів під час навчання.
19. Розвиток мислення, пам'яті учнів. Підходи до вивчення природознавчого та суспільствознавчого матеріалу в інтегрованому курсі ЯДС, програмах авторських курсів «Інтелект України», «Росток» і т.д.
20. Психолого-педагогічні особливості організації диференційованого навчання в початковій школі.

21. Особливості використання диференційованих навчальних завдань на різних етапах уроків з природничим та суспільствознавчим змістом. Способи диференціювання домашніх завдань та їх оцінювання.
22. Технології розвитку критичного мислення. Методи і форми роботи формування критичного мислення. Робота з фреймами. Технології створення інтелект-карт (В.Шаталов, Т.Б'юзен).
23. Технологія досягнення учнями обов'язкових навчальних результатів.
24. Використання технологій онлайн-навчання: особливості, недоліки та перспективи. Комп'ютеризація навчання:
25. Хмарні технології як засіб навчання на уроках ЯДС. STEM – освіта.
26. LearningApps.org – безкоштовний сервіс. Застосування скрайбінгу та сторітелінгу як дидактичних інструментів в процесі формування основ природознавчої та громадянської компетентності молодших школярів.
27. Аналіз навчальних комп'ютерних програм, он-лайн додатків та сервісів, що можуть бути застосовані в галузях «Громадянська та історична» та «Природнича».
28. Кейс-технологія. Кейс-технологія як навчальний метод. Історія виникнення кейс-методу. Типи кейсів. Етапи кейс-методу. Особливості застосування кейс-методу у початковій школі. Роль учителя під час використання кейс-технології.
29. Технологія організації навчальної проєктної діяльності. Типи навчальних проєктів, їх характеристика, етапи організації, особливості оцінювання.
30. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу на уроках природознавства.
31. Технологія проблемного навчання в природничій галузі.
32. Ігрова навчальна технологія. Ігрова діяльність дітей молодшого шкільного віку як психолого-педагогічна проблема.
33. Функції ігрової діяльності в навчальному процесі початкової школи.
34. Класифікація дидактичних ігор дітей молодшого шкільного віку.
35. Технологія педагогічного керівництва ігровою діяльністю на уроках з природничим та суспільствознавчим змістом в інтегрованому курсі ЯДС.

IV БЛОК-МОДУЛЬ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР» ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ

«Практична психологія»

1. Транзактний аналіз Е. Берна. Структура особистості за Е. Берном.
2. Сутність та основні принципи гештальтпсихології.
3. Особливості застосування психотехнік в гештальтпсихології.
4. Ключові характеристики когнітивно-поведінкової терапії. Метод «Сократівських запитань». Когнітивні техніки.
5. Загальна характеристика трансперсональної психології як моделі людської душі. Трансперсональний підхід до розуміння сутності людини С.

Грофа.

6. Психологічна сутність психодрами Я. Морено.
7. Особливості застосування методу та технік психодрами.
8. Сутність та особливості застосування технік нейролінгвістичного програмування.
9. Поняття коучингу як тренінгової концепції, сфери його застосування та особливості коуч-сесій.
10. Характеристика психотерапевтичних прийомів та принципів в онтопсихології.
11. Особливості застосування методу інтегральної психології.
12. Сутність інтегральної психології та особливості роботи інтегрального психолога.
13. Характеристика арт-терапії як напрямку практичної психології та її видів.
14. Особливості застосування арт-терапії у роботі з дітьми.
15. Етапи психотерапевтичної роботи з дітьми та підлітками.
16. Використання казкотерапії у роботі з дітьми.
17. Особливості роботи з дітьми, що пережили насилля.
18. Особливості когнітивно-поведінкової терапії в роботі з дітьми.
19. Сутність психотерапевтичної роботи зі страхами та тривожністю.
20. Сутність психотерапевтичної роботи з дитячою агресією.
21. Прийоми та методи психологічної допомоги дитині, що потерпає від шкільних страхів.
22. Діагностичні можливості дитячого малюнка. Феноменологія дитячого малюнка. Бесіда психолога з дитиною по малюнку.
23. Групова психотерапія в системі психотерапевтичної допомоги дитині. Фази формування психотерапевтичної дитячої групи.
24. Ігрова психотерапія в роботі з дітьми.
25. Особливості роботи психотерапевта з гіперактивними дітьми.

«Дошкільна освіта»

1. Умови розвитку художніх здібностей та творчості дитини.
2. Сформулювати методичний коментар проведення творчого завдання для розвитку художньо-творчої діяльності дітей старшого дошкільного віку.
3. Охарактеризувати основні засоби педагогічної творчості (гра, казка). Розкрити методичні прийоми роботи з ними для дітей дошкільного віку.
4. Особливості організації занять з малювання дітей дошкільного віку.
5. Особливості організації занять з ліплення дітей дошкільного віку.
6. Особливості організації занять з аплікації дітей дошкільного віку
7. Особливості ознайомлення дітей з природою в контексті Базового компоненту дошкільної освіти та Програми розвитку дитини дошкільного віку.
8. Особливості ознайомлення дітей з математикою в контексті Базового компоненту дошкільної освіти та Програми розвитку дитини дошкільного віку.
9. Зміст ознайомлення дітей з математикою в контексті Базового компоненту

дошкільної освіти та Програми розвитку дитини дошкільного віку.

10. Зміст ознайомлення дітей з природою в контексті Базового компоненту дошкільної освіти та Програми розвитку дитини дошкільного віку.

11. Умови реалізації завдань наступності дошкільної і початкової природничо-математичної підготовки учнів за вимогами Базового компоненту дошкільної освіти та Державного Стандарту початкової освіти.

12. Зміст освітньої лінії Програми розвитку дитини дошкільного віку *«Дитина у природному довкіллі»*

13. Охарактеризувати зміст освітньої лінії Програми розвитку дитини дошкільного віку *«Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі»*.

14. Визначити показники розвитку логіко-математичної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

15. Визначити показники розвитку природничо-екологічної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

16. Технології формування природничо-математичних уявлень у дошкільників.

17. Психолого-педагогічні дослідження цінності кооперативної навчальної діяльності. Мета і завдання кооперативного навчання. Вимоги до особистості педагога. Інтерактивні технології кооперативного навчання

18. Технологія ЧПКМ (читання та письмо критичного мислення). Створення середовища для критичного мислення. Методика опитування й оцінювання. Письмо як потужний елемент для розвитку критичного мислення.

19. Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Модель особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання. Мета і завдання школи М. Монтесорі. Вимоги до особистості педагога.

20. Технологія розвивального навчання. Розвивальне навчання в теоретичному аспекті (психолого-педагогічні дослідження). Мета і завдання розвивального навчання. Вимоги до особистості педагога.

21. Розробити план-конспект уроку за методикою розвивального навчання.

22. Технологія чотирьох площин. Розробити план-конспект уроку зв'язного мовлення за технологією чотирьох площин.

23. Ігрові технології навчання. Ігрові завдання логічного характеру на уроках української мови та літератури.

24. Метод проєктів як педагогічна технологія. Використання методу проєктів на уроках української мови та літератури.

25. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент».

26. Функції управління: сутність, зміст та особливості реалізації в ЗДО.

27. Законодавча база функціонування дошкільної освіти в Україні.

28. Особливості роботи управління освіти на сучасному етапі.

29. Скласти план-конспект підготовки та проведення педради ЗДО (тема – за вибором студента).

30. Скласти план-конспект підготовки та проведення семінару-практикуму для вихователів ЗДО («Атестація педагогів ЗДО»).

31. Скласти план-конспект директора ЗДО щодо підготовки та проведення семінару для батьків дітей дошкільного закладу (тема – за вибором студента).

« Іноземна мова »

Теоретичний курс англійської мови

History of English

1. Causes of evolution of the English language. The connection between the history of the English people and the history of English language.
2. German languages – old and new. The expansion of English in the USA and other countries.
3. Chronological division in the history of English. The Anglo-Saxon, Scandinavian invasion of Great Britain and the Norman conquest.
4. The evolution of the phonetics, its vowel & consonants systems. The role of word-accent in the simplification of word structure. Changes in unstressed vowels. The reverse tendencies, the long & short vowels in Old English undwent.
5. The evolution of the nominal parts of speech in old, middle & new English periods. The changes of the grammatical type. The tendency of simplification.
6. Analytical tendencies in the development of the verb. Grows of the new grammatical categories & new forms within the existing grammatical categories. The sources of the development of the analytical forms.
7. Development of the English vocabulary from old English to Modern English. Analytical tendencies in its development. Vocalization of consonants.

Lexicology

1. The morphological Structure of a Word. The Morpheme. Types of morphemes. Free & bound forms. Monomorphic & polymorphic words. Classification of affixes. Hybrids.
2. The cases of word-formation in English. Conversion. Compounding. Clipping. Blending.
3. General principals of compounding. Specific features of English compounds. Derivational compounds. Reduplicative compounds.
4. Phraseological unites & their characteristic features. Classification of phraseological units.
5. Semantic groups of words. Synonyms. Types of synonyms. Ideographic, stylistic, relative synonyms, total and contextual synonyms. Sources of synonymy.
6. Semantic groups of words. Antonyms & their morphological structure: absolute or root antonyms & derivational antonyms. Homonyms and their classification.
7. Foreign element in the English vocabulary. The Scandinavian, the Classical, the French element. Assimilation of borrowings. Types of assimilation.

Theoretical Phonetics

1. Articulatory & physiological classification of English vowels. Differences in the articulation bases of the English, Russian & Ukrainian vowels. Possible mistakes. Peculiarities of pronunciation.

2. Articulatory & physiological classification of English consonants. Differences in the articulation bases of the English, Russian & Ukrainian consonants. Peculiarities of pronunciation.
3. Modification of phonemes in connected speech. Articulatory transitions of vowels & consonants. Cases of assimilation.
4. Structure & function of intonation. Stylistic use of intonation. Into-national styles.

Theoretical Grammar

1. Nouns as the central nominative lexemic unit of language.
2. The functional parts of speech.
3. Tense - aspect system in English. Different points of view.
4. The grammatical category of voice in English.
5. The grammatical category of mood. Different points of view.
6. Non-finite verbs. Ing-form problem.
7. Word-order. Actual division of the sentence.

Методика навчання англійської мови

1. Сучасні вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти.
2. Принципи, методи та прийоми методики викладання іноземних мов.
3. Мета і зміст навчання мов в англійськомовних країнах. Взаємозв'язок практичної, загальноосвітньої, виховної та розвиваючої цілей навчання,
4. Контроль у навчанні іноземних мов: функції, види, форми. Вимоги до контролю знань, навичок, умінь з іноземної мови.
5. Допоміжні засоби вербальної та невербальної зорової наочності на різних ступенях навчання.
6. Формування іншомовної компетентності у новій українській школі.
7. Формування опосередкованого між культурного спілкування щодо розвитку інших ключових компетентностей у новій українській школі.
8. Особливості змістової лінії „Сприймання на слух”.
9. Особливості змістової лінії „Зорове сприймання”.
10. Особливості змістової лінії „Усна взаємодія”.
11. Особливості змістової лінії „Писемна взаємодія”.
12. Особливості змістової лінії „Писемне висловлювання”.
13. Особливості змістової лінії „Он лайн взаємодія”.
14. Тематика ситуативного спілкування та лексичний діапазон у 1-2 класах нової української школи.
15. Комплексна реалізація освітньої, виховної і розвивальної функцій у сучасній початковій школі.
16. Компетентнісний потенціал галузі „Іноземні мови” у початковій школі.
17. Інтегровані змістові лінії та орієнтовані способи їх реалізації у початковій школі.
18. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів сучасної початкової школи (комунікативна компетентність).
19. Форми навчально-виховного процесу з ІМ. Їх характеристика.

20. Планування навчально-виховного процесу з ІМ. Види планів.
21. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з ІМ. Вимоги до сучасного уроку ІМ. Типологія уроків.
22. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (комунікативна компетентність).
23. Загальні характеристики ситуативного спілкування у новій українській школі.
24. Індивідуалізація навчання ІМ. Види індивідуалізації, її способи та засоби.
25. Навчання іншомовного говоріння учнів у системному підході.
26. Особливості реформування навчання іноземної мови в початковій школі відповідно положень Концепції «Нова Українська школа» .
27. Інтерактивне навчання усним видам іншомовного продукування на заняттях з англійської мови.
28. Реалізація методичних принципів навчання іноземної мови в школі.
29. Навчання писемним видам продукування з іноземної мови учнів школи. Традиційні та інноваційні методи формування іншомовної компетентності учнів школи.
30. Система вправ з навчання видам мовленнєвої діяльності (сприймання на слух) на уроках іноземної мови.
31. Засоби навчання іноземної мови в школі з урахуванням інтегрованих змістових ліній.
32. Інтерактивні методи формування комунікативної компетентності учнів на заняттях з іноземної мови.
33. Поняття “вправа” та “система вправ”. Класифікація вправ з іноземної мови у відповідності до їхнього призначення.
34. Види контролю та форми оцінювання на заняттях з англійської мови. Очікувані результати з формування комунікативної компетентності.
35. Мовна гра як провідний метод навчання іноземної мови та її можливості у світлі Концепції «Нової української школи».
36. Організація сучасного уроку іноземної мови в школі. Структура та вимоги до уроку.
37. Навчання фонетичного матеріалу в сучасній школі. Основні етапи навчання звуків іноземної мови.
38. Навчання рецептивним видам мовленнєвої діяльності з іноземної мови (зорове сприйняття). Приклади вправ з читання.
39. Формування лексичних навичок з іноземної мови як основа іншомовної комунікативної компетентності учнів.
40. Організація колективної та групової роботи як основа навчання усної іншомовної взаємодії учнів школи.
41. Процес засвоєння лексичного матеріалу: ознайомлення з новими лексичними одиницями та рецептивні види мовленнєвої діяльності (сприйняття на слух та зорове сприйняття).
42. Ігрова діяльність на уроці іноземної мови як основа формування пізнавальної активності учнів. Види ігор.
43. Поняття «іншомовна компетентність».

44. Технології навчання учнів активного і пасивного граматичного мінімуму на уроках англійської мови.
45. Засоби покращення мотивації пізнавальної діяльності учнів на заняттях з англійської мови.
46. Організація позакласної роботи з іноземної мови в школі. Етапи та складові позакласного заходу.
47. Особливості формування соціокультурної компетентності школярів на уроках іноземної мови.
48. Формування навчально-стратегічної компетентності, удосконалення стратегій запам'ятовування на уроках іноземної мови.